

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 21

85. ARGANG
10. NOVEMBER

1973

**EUROPA'S
«FREMMEDE»**

(SPESIALNUMMER)

DE „FREMMEDE“

Rom i oktober.

Dette nummer av ST. OLAV har blitt et lite spesialnummer, bygget på stoff fra den store migrasjonskongressen i Rom. Det var en kongress som i høyeste grad burde angå oss: som katolikker lever vi i en kirke som på våre breddegrader for 50—60 prosents vedkommende består av innvandrere. Og som europeere lever vi midt i det som med atskillig rett blir betegnet som vår tids folkevandring: rundt 500 millioner mennesker her på jorden er i konstant bevegelse. Den industrielle revolusjon blir bevegelighetens revolusjon. Hvor misjonærer tidligere måtte reise ut på lange og farefulle reiser for å møte ikke-kristne, kommer de ikke-kristne idag til oss. Bare i Frankrike er det i 70-årene over to millioner nordafrikanske muhammedanere, hvilket gjør deres religion til landets nest største etter den katolske kirke. Og samtidig — for å vende tilbake til vår første tanke: I Norge møter vi i våre små katolske menigheter hver uke trosfeller som har kommet hit fra andre himmelstrøk. Vi har kanskje i gode øyeblikk en mistanke om at vår kontakt med disse og andre av våre «fremmede» er mangelfull, ofte helt sviktende. Av den grunn om ikke annet er dagens stoff nyttig lesning.

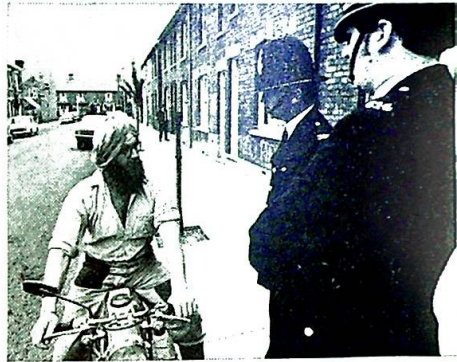
AGE RØNNING

Siste side av
spesialnummeret
er ment som en hjelp
for nye venner
som ennå ikke
mestrer norsk

Hilsen red.

Datoen for en prestevielse velges neppe først og fremst på grunn av de tekster dagens liturgi har å by på. Til gjengjeld kan vi ikke la være, mens vi lytter til disse tekster, å anvende dem på den begivenhet som fant sted i St. Olav kirke.

Den første lesning (Esaias 53, 10—11) talte om en Herrens tjener som skulle knuses for at Guds vilje skulle få fremgang ved det. Epistelen (Hebreerbrevet 4, 14—16) sa om vår yppersteprest at han måtte bli prøvet i alt. Og evangeliet (Markus 10, 35—45) fortalte om to brødre som gjer-

FORSIDEBILDET

Selv om Migrasjonskongressen i Rom var begrenset av praktiske grunner til Europa, valgte vi dette bildet til forsiden denne gang: en indisk sikh blir stoppet av to politimenn i en engelsk by og anklaget for å kjøre motorsykkel uten styrthjelm. Engelsk lov krever hjelm, men den fremmede har etter sitt hjemlands skikk alltid turban. Resultatet: kollisjon mellom to kulturer — og kollisjonen er ikke bestandig så humoristisk som dette.

ST. OLAV

Redaktøren treffes hver dag enten på (02) 20 72 26 eller på (02) 28 01 04.

Postadressen er Akersvn. 5, Oslo 1.

KATOLSKE PRESTEN DAGENS SITUASJON

ne hadde sittet ved Kristi side i hans herlighet, men ble konfrontert med et bittert beger. Anvendt på vår nye prest er perspektivene alvorlige, ja, dystre.

Må nødvendigvis en ung mann som ønsker å følge i Jesu fotspor, tale menneskenes sak hos Gud og forkynde Guds ord for menneskene, være

kens menn at de skal bryte med verdens ondskap. Det sies meget i våre dager at presten ikke tilhører en spesiell rase, at han bør søke sin plass blant alminnelige medkristne og at han ikke skal søke å tilhøre en spesiell gruppe. Han skal ikke være klerikal. Og det er sant. Men det betyr bare ikke at tiden ikke har meget

Denne artikkelen er skrevet av pater Albert Raulin og ble holdt som preken i St. Dominikus samme dag som Josef Plocinski ble presteviet i St. Olav kirke av biskopen. Redaksjonen plasserer med vilje artikkelen i nær tilknytning til stoffet om de veldige migrasjonsproblemene i dette nummer av bladet. En ny prest, alle nye prester i Kirken blir satt midt inn i den situasjon vi omtaler.

RED.

innstilt på strengere prøvelser og værre lidelser enn andre? Skulle vi heller kondolere enn gratulere den nye presten med hans vilse?

Tanken er absurd. Prest eller ikke prest er man menneske blant mennesker, kristen blant kristne. Legmannen er også oppfordret til å ta sitt kors opp, og presten er også satt inn i Guds verden for å sette pris på den. For alle har den kristne uke sin fredag og sin søndag. Kirkeåret har sin langfredag og sin påskemorgen både for leg og lærd. Den sakramentale innvielse til Herrens tjeneste bærer preg av oppstandelse like meget som av korsfestelse, for det er den samme Ånd som gjennomfører begge deler som uttrykk for den samme kjærlighet. Å bli prest er ingen dødsdom eller begravelse.

Og allikevel vet den nye prest at de liturgiske tekster henvender seg til ham med krav på å bli hørt. Når han sier til Gud at han vil tjene ham og la hans vilje skje, så vet han også at det vil innebære likhet med Herrens lidende tjener, mange prøvelser og bitter kalk. Enhver innvielse til Kristus innebærer et brudd med verdens ondskap, så Kristi lys kan lyse blant menneskene.

Vår tid venter faktisk også av Kir-

bestemte forventninger når det gjelder presten. Tiden venter seg meget av et menneske som Gud har rørt ved sin hånd og sendt ut for å forkynde Ordet. Og det som ventes, er ganske enkelt dette at presten skal være en eksponent for det brudd med verdens ondskap som i en annen sammenheng førte Kristus til korset. I den forstand ventes det av presten at han skal kunne bli en Herrens lidende tjener, en prøvet og forfulgt mann.

Men verdens ondskap er ikke hva som helst som går under dette navnet. Der finnes en reell ond verden av idag, den som villeder menneskene, utsuger og utnytter dem. Det er den det skal brytes med, og ikke en innbilt, teoretisk ond verden som bare eksisterer i fromme andaktsbøker. Verden er ond her og nå på en rekke konkrete punkter. Den som er i stand til å sette fingeren på det ømme punkt og må lide for det, vil bli forstått av dagens mennesker, i hvert fall de fattige, sultne og tørstige. Når en geistlig derimot går på akkord med verden slik den fortoner seg idag, for desto kraftigere å reise sin protest mot synder og frafall som neppe gjør en katt fortred, da må han være forberedt på å høre at han kunne spare seg for sine lidelser og smerter, og at han heller skulle oppfatte seg selv

som alle andre mennesker uten å skille seg ut.

Idag er dette problem helt sentralt. En prest er muligens forutbestemt til å måtte lide, bli prøvet og tømme en bitter kalk idet han bryter med en ond verden. Men hvilken form for ondskap taler vi om? Dersom det er verdens reelle ondskap det siktes til, da vet vi at presten skal være forbedret på litt av hvert i retning av motstand. De som ikke har rent mel i posen, vil nok synes at han skiller seg ut på en besværlig måte. Men hvis det han skiller seg ut ved, er en større disponibilitet i kampen mot det reelle onde, vil han ikke kunne stemples som klerikal, han vil bare følge sitt kall. Det som ingen vil kunne få forståelse for — bortsett fra dem som frykter åndens makt — er om prester i idealistisk forvirring skulle prøve på å identifisere seg med sin lidende Herre ved å dra til felts mot vindmøller. Det var ingen vindmøller Jesus selv kom i konflikt med!

Vi kommer ikke bort fra at en ung mann som på biskopens forespørsel svarer at han står til tjeneste, tar et meget alvorlig skritt. Derfor må vi be for ham: Ikke at han må bli tatt bort fra denne verden, men at han må bli bevart fra det onde. Vi skal ikke be om at han, av misforstått beskjedenhet på prestestandens vegne, skal forsvinne i den grå masse av mer eller mindre likegyldige mennesker. Men vi skal be om at han må få øye på det onde der hvor det effektivt utfører sitt ødeleggelsesverk. Vi skal be om at han må stå det onde imot. Derfor kan vi ikke be om at han ikke skal lide med Kristus, for vi vet at det ikke er mulig å unnsnippe hvis man angriper det onde som er til. Men vi vil be om at den oppstandne Herre skal gi ham kraft til ved sin tro å vinne over det onde.

Det er ikke noe lett liv Kristus åpner for den nye presten i vår situasjon, men det kan bli et rikt og lykkelig liv i den utstrekning han selv finner sin glede i å tjene mer enn i å la seg tjene. Måtte Gud bare bevare ham for alle de unødige konflikter og lidelser som ikke fremmer Guds rike, men beror på historisk treghet og menneskelige motsetninger.

Et beger vil den nye presten måtte tømme. La oss be om at det må bli Kristi eget beger, kalken, den som forvandler all bitterhet til liv og glede.

„VI OPPLIVER

KRASS FRANSK

Rom i oktober.

Tilsynelatende var et av de beste innlegg på migrasjons-kongressen temmelig pessimistisk tale. Den franske hjelpebiskop av Lyon, msgr. Ancel var krass og direkte:

Fremmedarbeiderne som strømmer inn i de rike deler av Europa blir ofte misbrukt og utnyttet, vi opplever et nytt slaveri, det hersker rasisme og økonomisk utbytting, de som kaller seg kristne glemmer gjerne at de fremmede er deres brødre, de lokale Kirker og de enkelte menigheter fatter ofte ikke at de kristne i dagens situasjon er kalt til å danne ett folk, uten grenser.

De fatter ikke at det knapt er snakk om landsmenn eller utlendinger, men om brødre.

Men denne nesten krasse biskop som uten tvil ble spesielt lyttet til, kunne også formulere et opplegg til det han kalte en ny og dynamisk teologi for de enorme migrasjonsproblemene vi står overfor. Og i sin formulering ble han optimistisk og spennende.

Kirken kan ikke stå stille og se på den rasisme og systematiske utbytting som innvandrerne er ofre for, sa han bl. a. Selvfølgelig respekterer Kirken den politiske autoritet og de faglige organisasjoners selvstyre, den ønsker ikke på noe vis å ta deres plass. Men Kirken har mottatt fra sin Stifter et budskap om kjærlighet mellom mennesker som ikke respekteres. Og av den grunn må Kirken gripe inn.

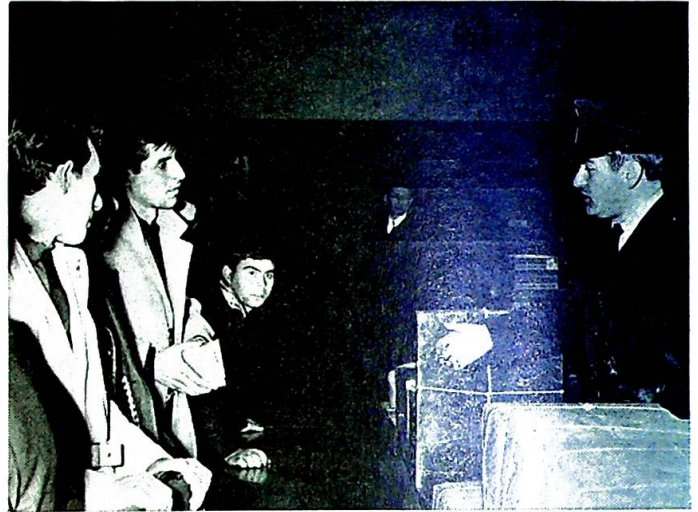
Uavhengig både av de sittende regjeringer og av de revolusjonære krefter som ser en strukturforandring som den eneste redning for menneskeheten, sier Kirken at det først og fremst er et nytt personlig og felles sinnelag som kan stoppe overgrepene. Kirken bekrefter samtidig at fundamentale strukturforandringer er nødvendige hvis forholdet mellom mennesker skal bli normalisert i rettferdighet og brorskap.

Dette at Kirken nå må gripe inn skjer best gjennom de lokale kirker, i enhet med paven. Biskoper, prester, ordensmedlemmer og legfolk må fremtre som mennesker viet til Gud i medmenneskers tjeneste. Og de må gjøre det slik at enhver som hevder at han elsker Gud uten å elske sin neste forstår at han er en løgner. Hvis også legfolk tar opp kampen i sine organisasjoner, blir Kirken et profetisk tegn på Guds kjærlighet.

Og biskop Ancel fortsatte bl. a. med disse ord:

Vi vil kanskje bli anklaget for å sette oss opp mot myndigheter og lover, men det faktiske forhold er det at feilene like meget skyldes folks taushet eller samtykke som de skyldes regjeringenes bestemmelser. Hvis vi får til en samlet forandring i folks mentalitet, vil regjeringene bli nødt til å rette seg etter det. For oss er det igjen et spørsmål om å oppdage Evangeliets frihet.

Vi har alltid vært trofaste og våkne når det gjaldt å forsvare Guds og Hans Kirkes rettigheter. Men vi bør

Forvirrede italienerne blir stoppet ved grensen til Sveits, ved Chiasso. Nye lover som krever oppholdstillatelse for alle utlendinger som søker arbeide er gjennomført, og på en dag måtte rundt 1500 snu og dra hjem igjen. Dette var i 60-årene — situasjonen i dag er vanskeligere og mer forvirrende for innvandrerne over alt.

også være klar til å forsvare menneskers rettigheter, mennesker som Gud har skapt i sitt bilde.

Kanskje vil også vi møte misforståelser og beskyldninger fra folk som er fylt av rasisme, sa han. Noen mennesker vil ikke lenger komme til Kirken. Men hvilken betydning kan man tillegge dette at det sitter mennesker i en kirke som er rasister eller som utbytter sine brødre?

Dessuten: hvis vi er tause i dagens situasjon kan vi med rette siden når verden har utviklet en kollektiv samvittighet og kan fordømme de siste århundres feilgrep, bli bebreidet for å ha stått passive.

Videre: denne kampanje til støtte for rettferdighet og brorskap må ikke bare settes igang til fordel for alle våre kristne brødre, men for alle mennesker, uansett religion.

Jeg tenker her spesielt på de millioner av muhammedanere som lever og arbeider i Europa idag for å øke de kristnes rikdommer, sa biskopen. De må kunne møte oss som Kristi virkelige disipler gjennom den måten vi ønsker dem velkomne på, ved vår respekt for dem og i vårt ønske om å være rettferdige og behandle dem som brødre.

Det avgjørende prinsipp som vi må styre etter kommer fra Johannes XXIII: Det er viktig, sier han i Pacem in Terris, at kapitalen, så langt det er mulig, må ta initiativet og møte arbeideren, ikke omvendt.

ET NYTT SLAVERI”

BISKOP SYNGER UT

I sin omtale av de lokale Kirkers rolle i den pastorale omsorg for innvandrerne, sa biskop Ancel bl. a.: Uten tvil kan troen leve i hvilken som helst situasjon og under alle livsformer, men Konsilet lærer oss at en verden som er omdannet av legfolk i rettferdighet og brorskap er bedre rede til å motta Guds Ord. Og hvordan skal innvandrerne kunne godta og motta evangeliseringen fra en lokal Kirke som mer eller mindre er medskyldig, i det minste gjennom sin taushet, i rasisme og utbytting? Hele klimaet må forandres.

Samtidig med at den lokale Kirke engasjerer seg i den evangeliske kamp mot de onder innvandrerne er utsatt for, må den selv komme frem til en dyp fornyelse i sin pastorale holdning til disse «fremmede».

Biskop Ancel gikk videre over til å snakke om misjonsarbeidet blant innvandrerne. Han pekte på at det finnes en teologi for misjonsstasjonene i fjerne strøk. Men når utlendingene kommer til oss, glemmer man behovet for en slik teologi og opptrer som om de var ukjente landsmenn.

Vi må vokte oss for å påtvinge innvandrerne vårt eget lands religiøse vaner. Vi må respektere deres religiøse skikker uten engang å tillate oss å kritisere eller se ned på dem. La oss ikke opptre dominerende. Innvandrerne er ofte presset inn i en ydmykende ensretting i deres privatliv og i deres arbeidsliv i et nytt land. La dem i det minste få føle at Kirken respekterer deres frihet og deres verdighet.

Når det gjelder de prester som arbeider spesielt blant migrantene, må de hjelpes og finne forståelse nettopp i den lokale Kirke.

Mot slutten av sitt innlegg talte biskop Ancel om behovet for internasjonale regler og lover som kan beskytte innvandrerne. Han nevnte disse avgjørende punkter som må sikres:

■ Absolutt like rettigheter i det land de kommer til, ikke bare teoretisk. Den eneste unntagelse er visse politiske rettigheter, for eksempel valg til en nasjonalfor-samling.

■ En regulering av innreisekvoten. Samtidig med at man forsvaret retten til å emigrere, men det må være klart at det for det felles beste er nødvendig med visse restriksjoner for innreisetillatelse. Følgende bestemmelser må imidlertid bli tatt med:

Hver eneste innreise- og arbeidstillatelse bør samtidig også gjelde for arbeiderens familie og garantere skikkelige boligforhold.

Det bør ikke være mulig å inndra slike innreiser- og arbeidstillatelse på grunn av indre forhold og forskyvninger på arbeidsmarkedet.

■ Og endelig: Innvandrerne har samme rett som andre mennesker til en kulturform tilpasset deres situasjon. Ved å ta imot innvandrere, påtar også mottagerlandet seg plikten til å gi vedkommende en tilstrekkelig opplæring i landets språk. Den samme plikt må også gjelde innvandrers hustru og barn.

De siste paver og Konsilet har gjentatte ganger understreket behovet for et virkelig fellesskap, mellom nasjonene og i den menneskelige familie. Når det gjelder migrasjonsproblemer, må vi fatte at rasisme og utbytting av de «fremmede» bare vil opphøre når menneskene føler at de er brødre i den samme familie.

Veksten i de multinasjonale selskaper som de enkelte lands myndigheter praktisk talt ikke kan røre, den veldige utvikling av internasjonale finanser og deres innflytelse på det politiske liv, den stadig videre kløften mellom de rike og de fattige nasjoner og utnyttelsen av utenlandsk arbeidskraft — alt dette burde hjelpe menneskeheten til å se utover trange nasjonalistiske grenser og åpne seg, samtidig med at man bevarer respekt for nasjonenes rettigheter, for et virkelig verdensomspennende fellesskap.

Å. R.

«Vi
må
ikke
være
tause»

Msgr. Ancel

«EVANGELIETS

KRAFTIG KRIITIKK

Rom i oktober.

Biskop Ancel av Lyon streket opp både ideal og virkelighet i innvandrernes situasjon idag i de lokale kirker og i samfunnet. Og han pyntet ikke på noe:

Det menneskelige og åndelige ideal som Evangeliet og Kirken setter frem for oss, gjelder ikke i dagens situasjon. Bare et lite antall kristne — prester, ordensmedlemmer og legfolk — bruker og arbeider etter disse tankene.

Migrasjonsproblemene tynges ned av rasisme og urettferdighet. Bare på det religiøse plan møter man hindringer som det inntil nå ikke har vært mulig å overvinne.

Disse hindringer er en stadig trussel mot innvandrernes tro og deres kristne liv. La oss ha mot til å se dette i øynene, fremholdt msgr. Ancel.

De brutale fakta har blitt fordømt kraftig av Kirken, spesielt i Synode-papirene fra 1971. Vi har hørt om innvandrere som det blir diskriminert mot og som ofte tvinges til å leve uten noen form for sikkerhet og som blir behandlet umenneskelig. Biskopen tok for seg to av disse fakta, først rasismen:

Jeg taler ikke om en teoretiske rasisme, men om konkrete rasistiske holdninger, sa han. I første omgang kommer rasisme fra forskjellen i sprog og i skikker. Innvandrere blir alltid betraktet som en plage av den lokale befolkning, og de får føle dette ved den måten de foraktfullt omtales på og ved det at de ikke ønskes velkomne. Sosiologer taler om grenser som ikke må overskrides i et distrikt eller i et boligområde hvis man vil bevare freden, i skolene virker tilstedeværelsen av større grupper av innvandrere direkte hemmende på undervisningen.

Disse vanskeligheter er uunngåelige, men hittil er intet gjort for virkelig å løse dem. Man har nøyet seg med visse forebyggende tiltak, det er det hele.

På den annen side betrakter gjerne den nasjon som mottar fremmede seg som overlegen. Nasjonen er rikere og mektigere enn de nye. Landets borgere regner seg selv som klokere. Dette fører igjen til en nedlatende eller en foraktende tone overfor de fremmede. Den fremmede blir ikke respektert som en bror, han er mindreverdig, en som skal tolereres og brukes.

Rasisme kan føre til hat. Fordi de føler seg selv som plagsomme og stilt utenfor, er det ofte nærliggende for innvandrerne å gå i en slags forsvarsstilling, innadrettet. Jo mer de er anderledes i sprog, skikker, kultur og religion, jo mer trekker de seg vekk fra landets faste innbyggere. Fordi de føler at de ikke er velkomne, mangler de tillit til andre. Og den lokale befolkning ønsker dem ikke lenger, av og til er de redde for de fremmede. Dette kan føre til hat, også til mord.

Dernest utnyttelsen og utbyttingen av innvandrerne: Det har vært snakket om et nytt slaveri. Det er et

32 jugoslaviske arbeidere ved en fabrikk i Odense i Danmark ble tvunget til å reise hjem i 1971 på grunn av plutselig arbeidsløshet på det danske arbeidsmarked. Fabrikkenes direktør «redder» en av kvinnene ved å tilby henne et pro formasjonskap. Romantisk — og nedverdiggende.

hardt ord, men det er et faktum at innvandrerne av og til blir behandlet som om de var rene «produksjonsmidler». Ondet stikker så dypt at man undres på om det er mulig å bote skadene og om det ikke ville være bedre å forby all migrasjon. En slik plan ville imidlertid for det første være helt utopisk, for det annet ville den stride mot de menneskelige rettigheter. Men situasjonen tvinger oss til å tenke:

Dagens migrasjons-problemer er så underlagt profittens diktat at det nesten er uløselig å bringe situasjonen i overensstemmelse med kravene om et menneskes verdighet og om menneskers fellesskap og brorskap.

Biskopen gikk siden over til å snakke om migrasjonsproblemene som en medvirkende grunn til avkristningen ute i Europa:

De prester som arbeider spesielt blant og for innvandrerne har ingen lett oppgave. Stort sett, til tross for noen fine tiltak, føler de seg ikke velkomne i det bispedømme som tar imot dem. Det finnes uten tvil noen lokale prester som har en åpen og forståelsesfull holdning til innvandrernes vanskeligheter, men de ser disse vanskeligheter på sin egen måte og «misjonærene» føler seg hverken forstått eller elsket. En dialog er vanskelig på dette punkt. Hva skal vi si om et presteskap som stort sett deler sitt folks rasistiske mentalitet? Deres handlinger og reaksjoner er hverken krasse eller foraktfulle, likevel har de en viss faderlig nedlatenhet mot de fremmede som avslører en dyp mangel på forståelse.

På den måten lider de prester som har fulgt med innvandrerne og føler seg som fremmede i den lokale Kirke. Av og til er de fortvilte og skuffet, enkelte ganger blir de tvertimot aggressive. Av og til lukker de seg inne eller

IDEAL FØLGES IKKE»

AV LOKALE KIRKER

omgås bare små grupper av landsmenn som har kommet til misjonen. Og resultatet er at misjonen ikke bidrar til de fremmedes integrering i den lokale Kirke, tvertimot står de i fare for å bli nasjonale Kirker for seg selv.

Det som samtidig mange innvandrere ikke liker når det gjelder sine misjons-prester er den tilknytning disse får til maktsentrene, gjennom ambassader og konsulater. Videre: de er selv under innflytelse av et av-kristnet samfunn og de avviser prestene som, sier de, ønsker dem tilbake, å kontrollere og utnytte dem. På den annen side ønsker mange innvandrere, hvis deres opphold blir av lang varighet, å bli integrert i det land de har kommet til. Og de føler ikke at misjonene hjelper dem særlig på dette punkt.

Stort sett har Kirken i innvandrerlandet ikke de nødvendige midler og evner til å drive pastoralt arbeid blant de fremmede som kommer. Det er ikke spørsmål om å legge skylden på enkeltpersoner, men det er det faktiske forhold.

All den stund det ikke kommer nok prester og ordensfolk fra innvandrernes egne områder for å hjelpe dem, må bispedømmene forsøke å dekke «underskuddet». Den lokale Kirke er ansvarlig for alle som lever i dens territorium. Innvandrerne er medlemmer av den lokale Kirke med de samme rettigheter som landets egne. Faktum er likevel at de lokale Kirker nesten aldri avgir prester til tjeneste for innvandrerne.

(Det er klart at biskopen ofte taler ut fra sine erfaringer i Frankrike, hans uttalelser skal ikke uten videre anvendes over alt i Europa. Men samtidig inneholder hans ord sannheter som alle bør lytte nøye til.)

Det som ofte foreslås i de lokale Kirker er en assimilerende pastoral aksjon, sa Ancel. Og han la til: Jeg har ofte hørt prester og legfolk si: Hva hjelp er det i misjonene? Innvandrerne lever her blant oss, de arbeider i våre bedrifter og på våre fabrikker, barna deres går på våre skoler — hvorfor skal noe eget gjøres for dem? Det vil bare forsinke dere integrasjon.

I tilknytning til slike bemerkninger hører man mer eller mindre nedsettende ord om den «religion» og den «overtro» som finnes i innvandrernes hjemland. Bare av den grunn regner man misjonene for skadelige, de hjelper til med å bevare de religiøse skikker som innvandrerne skulle ha latt være hjemme.

Men pave Paul VI har sagt om den pastorale omsorg for innvandrere at det ikke er mulig å drive dette arbeidet uten å ta tilbørlig hensyn til innvandrernes åndelige arv og spesielt deres kulturelle bakgrunn.

Det er derfor ikke det minste overraskende at vårt arbeid er ineffektivt fordi man ikke tar nok hensyn til dette. Og derfor må vi også innrømme dette:

Innvandrerproblemet sett i dagens situasjon fører til økt avkristning.

I sitt innlegg kom også msgr. Ancel inn på disse punktene:

Forholdet til ikke-kristne religioner: Vi lever ikke lenger i en tidsalder hvor vi er opptatt av å forsøke å konvertere og døpe ikke-kristne. Bortsett fra noen få spesialister, er vi stort sett likegyldige når det gjelder ikke-kristnes nærvær blant oss. Konsilets ord om Kirkens forhold til ikke-kristne religioner har forblitt en død tanke for de fleste kristne. Vi kan til og med spørre oss selv hvor mange prester, ordensmedlemmer og legfolk som egentlig har lest og studert erklæringen «Nostra Aetate».

(Biskopen nevnte samtidig med dette den religiøse nedverdiggelse muhammedanere som lever blant oss utsettes for.)

De som tjener på innvandringen: Migrasjonen i sin helhet kjennetegnes av urettferdigheter. For noen mennesker blir også innvandringen av fremmedarbeidere en kilde til profitt. Det finnes også innvandrere som har glemt det land de kommer fra og som utnytter situasjonen til å fremme sin egen sak. De har valgt å tjene der hvor de kan tilfredsstille sin egen ærgjerrighet og sitt ønske om å tjene mer penger. Noen vender tilbake til sitt hjemland for å bli rike og utøve makt. Det er ikke vår oppgave å dømme disse, men vi bør stille spørsmål til oss selv om evangeliseringen av de rike. Hva gjøres i vårt land når det gjelder de mektiges, de rikes og de høyt utdannedes omvendelse? Hva gjør vi for at de skal bli ydmyke tjenere i det felles arbeidet?

Og igjen denne advarsel: Innvandrerne får de hardeste og farligste jobbene, nettopp de som vi selv ikke vil ha, de simpleste og mest usikre arbeidene.

Såvidt hjelpebiskopen av Lyon — en stemme som altså ble virkelig hørt. Kanskje hans ord også rører ved våre feil?

A. R.

«Vårt arbeid
er ineffektivt»

Msgr. Ancel

TOLV MILLIONER

«DEN FJERDE»

Rom i oktober.

Vi snakker om den tredje verden, u-landene. På migrasjonskongressen brukte man også uttrykket den fjerde verden, innvandrernes:

Erkebiskop Clarizio, proppresident i den pavelige kommisjon for sjelesorg for immigranter fortalte bl. a. dette om denne «verden»: De siste oppgaver regner med at det for tiden er omkring 12 millioner migranter i Europa.

Utvandrerne kommer først og fremst til Sveits, Vest-Tyskland, Benelux, Frankrike, England og Skandinavia. Og landene de kommer fra er i første rekke Italia, Spania, Portugal, Jugoslavia, Tyrkia og Nord-Afrika. (Det er for tiden rundt to millioner muhammedanere som bor og arbeider i Europa.)

Erkebiskopen som i de tre siste årene har vært den mann i Vatikanet som har ledet arbeidet for sjelesorg blant disse millioner av Kirkens kvinner og menn og for å hjelpe andre millioner av ikke-kristne og troende av andre religioner sier:

Den industrielle revolusjon har blitt bevegelseens revolusjon. Mange grenser faller på grunn av denne enorme folkevandring, det skapes veldige nye problemer, men bevegelsen er også i ferd med å skape større enhet og forståelse. Og her har Kirken en menneskelig og kristen oppgave i å hjelpe de mange som føler seg fremmede til å finne deres plass i det pluralistiske kulturmønstre som vokser frem overalt i verden i dag. Men Kirken har også en direkte kristne oppgave som består i en evangelisering av vår tids mennesker.

I løpet av de fire dagene kongressen varte, ble det gitt rapporter fra forskjellige europeiske kulturområder om dagens situasjon. (Her skal tilføyes at denne kongressen begrenset seg av rent praktiske grunner til Europa, deltagerne var i høy grad oppmerksom på at kjempeproblemene er til stede over hele kloden.) Vi skal forsøke å gjengi noen utsnitt fra flere av disse innleggene.

■ Først noen ord av nordmannen, pastor Harald Taxt, den daglige leder av Caritas Norge:

Vi har idag over 10 000 registrerte katolikker i Norge og dessuten antagelig noen tusen som ikke er registrerte. Like før den annen verdenskrig var dette tallet rundt 3000 — stigningen skyldes for en stor del innvandrerne. Vi regner med at omkring 60 prosent idag er utlendinger, flyktninger og fremmedarbeidere.

Det er ikke vanskelig å forstå at Kirkens fremtid i Norge er avhengig av vår evne til å tjene disse mennesker slik at de kan bevare sin tro og føle seg hjemme hos oss.

Taxt talte også om ønskeligheten av et enda nærmere skandinavisk samarbeide på dette felt — for å mestre det han betegnet som vår tids største utfordring.

En gruppe arbeidere fra Pakistan som ble nektet arbeidstillatelse i Finland gikk i en stille protest den lange veien fra Helsinki til Turku før de forlot landet. På plakaten står det på finsk en takk og farvelhilsen.

■ Msgr. Skarvada talte som representant for tsjekkiske katolikker i eksil og fortalte bl. a. dette:

Det pastorale arbeidet omfatter flere grupper, men spesielt flyktninger som reiste fra sitt land etter Sovjets invasjon i august 68. Bare disse teller omkring 50 000 som er bosatt i Europa.

Våre utvandrere har ikke økonomiske eller sproglige problemer, sa han. Men de går ikke alltid godt inn i menighetene i det land de kommer til. Hvorfor ikke?

Fordi de kommer fra et ateistisk land hvor de som vil studere eller skape seg en karriere ikke går i kirken, ikke gifter seg kirkelig, ikke får sine barn døpt eller praktiserer sin religion. Selvfølgelig er det unntagelser, mennesker som har sittet mange år i fengsel eller intellektuelle som tjente sitt brød som arbeidere. Men majoriteten er mennesker som ikke gikk i kirken, fremholdt han.

Dette betyr ikke at de er mot religionen. Tvertimot, fordi den var forbudt frukt før er de nå vennlig stemt og tiltrukket av den. Og i et liv som er så vanskelig som flyktningenes, er de meget levende klar over den menneskelige eksistens fundamentale problemer.

Våre flyktninger trenger derfor å møte prester som forstår deres situasjon og som skjønner deres mentalitet og deres sprog. Hvis de ikke finner en slik prest, enten blant sine egne eller i det området de har kommet til, vil de forbli utenfor Kirken, ført på villspor av ateismen, forvirret av de kristnes oppførsel i det land de har kommet til, aldri opptatt som en del av den lokale Kirke.

Det endelige mål er at de integreres i menighetslivet

MENNESKER

VERDEN»

på deres nye hjemsted. Men dette er ikke mulig uten hjelp av egne misjonærer.

Foreløpig er vår stilling helt unormal, sa msgr. Skarvada.

■ Om de kroatiske katolikker som lever som utvandrere i Europa, snakket pater Stankovic, leder av arbeidet for kroatiske migranter. Han sa bl. a.:

Nesten en tredjedel av det kroatiske folk lever idag utenfor Jugoslavia. To tredjedeler av alle jugoslaviske arbeidere i Vest-Europa er kroater.

Mange distrikter i Kroatia er folketomme på grunn av midlertidig eller varig utvandring.

I arbeidet for utvandrerne har man, ifølge denne talemannen, ved utgangen av januar i år 88 uavhengige katolske kroatiske misjoner med 108 misjonærer. (En er i Norge.) Disse blir assistert av 104 sosial- og menighetsarbeidere, for det meste kvinner og katekese-lærere. Alt dette forteller om en kraftig økning i aktiviteten: bare i løpet av de siste fire år har vi sendt 73 nye prester ut i det pastorale arbeidet blant kroater i Vest-Europa, fortalte han. Messen feires idag i kroatisk sprog i over 450 byer i Vest-Europa.

Dette misjonsarbeidet kjemper selvfølgelig også mot store vanskeligheter:

I alle land utenfor Tyskland, Østerrike og Sveits har de kroatiske misjonærer store økonomiske problemer. Enkelte steder møter man også manglende forståelse for kroatenes nasjonale og kulturelle særpreg.

De skandinaviske land byr på spesielle problemer for vårt pastorale arbeide, sa han. De katolske kroater utgjør de største katolske gruppene i disse land, ifølge statistikken. Ja, omkring 20 000 kroater lever og arbeider i Skandinavia — men de har bare tre av misjonsprestene. Det vil bli nødvendig å sende dit i det minste to prester til, men hverken den kroatiske migrantmisjonen eller de lokale kirker ser seg istand til å sørge for deres underhold. Men kanskje de katolske kroater i virkeligheten er den katolske kirkes fremtidshåp i de skandinaviske land? spurte Stankovic.

■ Alvorlige påminnelser om andre og kanskje enda mørkere sider ved migrasjonsproblemet i Europa, fikk kongressen av f. eks. biskop Deksnys, den ansvarlige for sjelesorgen blant lithuanske katolikker i Vest-Europa.

Et budskap fra det samme kommunist-området bragte den apostoliske visitator for ukrainere i Europa, msgr. Marusyn. (Ialt er det rundt to millioner ukrainske utvandrere og flyktninger, av disse er 1,3 millioner katolikker, enten av bysantinsk eller romersk ritus.)

A. R.

BISPEDØMMET:

Stilling ledig:

ST. OLAV BOKHANDEL

Fra 1. mars 1974 blir stillingen som daglig leder for St. Olav Bokhandel ledig. Bokhandelen går fra denne dato over på Oslo Katolske Bispedømme.

Interesserte må disponere handelsbrev og ha erfaring i bransjen.

Lønn: Fast gasje og en betydelig andel av overskuddet.

Henvendelse: Oslo Katolske Bispedømme, Akersveien 5, Oslo 1.

INNVANDRERNES DAG I MENIGHETENE

Som kjent forbereder man seg på å arrangere en «Innvandrerne dag» i de katolske menigheter i vårt bispedømme. Under et møte i Legmannsrådet fremhevet i den forbindelse pater Horvath den vanskelige stilling innvandrerne hadde i Oslo-menighetene hvor de forsvant i mengden og ble mer isolert enn i mindre menigheter.

OSNABRÜCK-KONFERANSEN

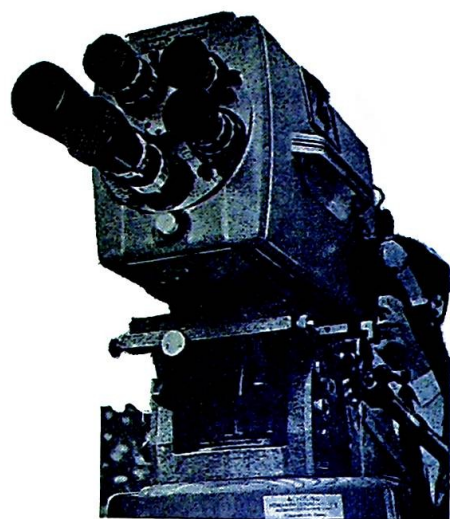
Legmannsrådets representant til Arbeidsgruppen for bispekonferansen i Osnabrück blir overingeniør Jacob Greve, Bergen.

„Vår tids største utfordring”

p. Harald Taxt

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stille messe	Høy-messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> Akersveien 5 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lörd.:	19.00	—
	sønd.:	9.30	11.00
		19.00	—
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
		18.00	—
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00	11.00
		18.30	—
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 18 21		9.00	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355		11.00	9.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587			18.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209		8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10		9.00	11.00
		19.00	—
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 22 73 53 - 25 77 07		9.30	—
			—
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19		8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvg. 113, tlf. 23 751		8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195		8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 21 266		9.00	11.00
KRISTIANSAND S: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 255			11.00
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550		—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		9.00	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038		—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35		8.30	10.45
	<i>Eikeli kirke</i>	19.00	9.30
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534		8.30	10.45
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949		8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214		8.45	11.00
		19.00	—
	<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N: <i>St. Eystein kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779		8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29		8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467		8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558		8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604		19.30	11.00
<i>St. Elisabethsøstrene</i> , Mellomvn. 47, tlf. 81 487		8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikal kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (I.VII—31.VIII St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)		19.00	11.00
		8.00	
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501		8.00	10.30

80 prosent av den katolske kirke i Sverige er utlendinger

Biskop John E. Taylor i Stockholm deltok i den store Migrasjonskonferansen i Rom, og vi henter disse opplysninger og uttalelser fra hans innlegg:

Tilsammen har Sverige idag omkring 600 000 immigranter (i en befolkning på åtte millioner). Halvparten av innvandrerne kommer fra de nordiske land, for det meste fra Finland, stordelen av den andre halvdel kommer fra syd og øst i Europa og fra Sentral-Europa. I de siste fem, seks år har det også kommet mange fra Lille-Asia, spesielt fra Tyrkia. Bare noen få kommer fra Vest-Europa og fra Amerika.

Rundt 100 000 av innvandrerne er katolikker, omkring 45000 er ortodokse. Geografisk er de bosatt i distriktene mellom de sydlige og midtre deler av landet med store konsentrasjoner i byene Stockholm, Göteborg og Malmö.

Efter de siste talloppgaver var 32 prosent i 1971 mellom 7 og 24 år, 56 prosent var mellom 8 og 44 og bare en prosent var eldre enn 67 år, pensjonsalderen.

Rundt 80 prosent av den katolske kirke i Sverige er utlendinger, den er i høy grad innvandrerne Kirke. De vel 10 000 svenske katolikker er bare en av mange, og en av de mindre, sproggruppene. Kirken må antagelig vente i to eller tre generasjoner før den kan ta opp igjen sitt arbeide fra de ti «svenske» årene i sin utbygning.

Likevel er det viktig at den ikke taper av syne sitt mål: å

danne en katolsk Kirke med svensk karakter.

En tredjedel av de 300 000 ikke-skandinaviske innvandrere i landet er katolikker, vi regner i det minste med 90 000. Imidlertid har man bare konkrete opplysninger med navn og adresse på 50 000 av disse.

Disse 50 000 fordeler seg på 35—40 forskjellige nasjonaliteter, hvert med sine egne sprog, kulturtrekk og sosiale trekk. Det som de har felles er troen og retten til å være fullverdige medlemmer i den ene og samme Kirke.

Den katolske Kirke i Sverige har på grunn av dette blitt forandret fra å være en minoritetskirke av liten betydning til idag å være det fjerde største kirkesamfunn i landet.

En av følgene er at man ikke lenger bare skal lete etter katolikker fra innvandrede forretningsmenn eller blant de intellektuelle. Stordelen av dagens katolikker i Sverige er industriarbeidere og teknikere.

ST. OLAV vil i et av de kommende numre av bladet forsøke å gi en fyldig oversettelse av biskop Taylors innlegg.

**ST. OLAV'S
REDAKSJON**

TLF. 20 72 26 - 28 01 04

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 40,— PR. AR

En
kloun

Jeg vet ikke hva han heter engang. Traff ham ganske tilfeldig for fire, fem år siden.

Han sa plutselig den gangen:

— Vet De, nå har jeg bodd her i Norge i femten år. Jeg har familie, et sted å bo, jeg oppfører meg skikkelig på jobben, alt det der. Men jeg har aldri blitt invitert i et norsk hjem.

Jeg forsøkte antagelig å se medfølende eller forståelsesfull ut, men det gikk dårlig. Han var katolikk fra et annet land, likevel oppførte vi oss som om han ikke eksisterte.

Hadde vi hatt litt dårlig samvittighet, hadde vi gitt noen kroner til Caritas og håpet på at man der tok seg av saken på kristelig vis.

I det hele tatt:

Han kunne leve og dø, mens vi drøftet en eller annen utsmykning av en kirke

eller en basar i menigheten eller en artikkel som gikk på tvers av våre oppfatninger.

Jeg kom jeg til å tenke på den ka-
ren igjen da jeg fulgte Migrasjons-
kongressens forhandlinger. Han ble for
meg et eksempel på den uforstand og
herteløshet og dumhet vi møter frem-
mede trosfeller med.

Ja, jeg skammer meg. På egne vegne
først og fremst, jeg har ikke gjort noe
fortjenestefullt i disse sakene. Men jeg
skammer meg unektelig også på andre
norske katolikkers vegne.

Vi må ut av middelmaßdigheten, sier
pave Paul i sin omtale at det kommende
hellige år i Kirken.

Og jeg tenker for meg selv:

Kanskje er denne oppførselen mot inn-
vandrerne en del av vår middelmaßdig-
het? Akkurat som den er del av vår for-
dømmede hjemlige prektighet og blind-
het.

Tror vi at vi har en slags enerett på
Guds Kirke her i nord bare fordi mange
av oss aldri før har fått det svart på
hvitt at en flertall av katolikkene her i
landet er såkalte fremmede?

REDAKSJONELT:

FREMTIDEN

Dagens situasjon når det gjelder innvandrerne kan virke forstyrrende, forvirrende og farlig. Men bare noen ganske få av oss vil antagelig fremdeles nekte å se det faktum i øynene at 50—60 prosent av den katolske kirke i Norge er «fremmede».

La oss så fort som mulig gå løs på problemene og forandre bildet. Det vil si: gjøre disse «fremmede» til nære venner.

Og det er en ting vi ikke kan overlate til noen fremsynte spesialister eller til kommisjoner, det angår hver enkelt av oss.

Vi arrangerer en *Innvandrernes dag* i 1974, og det er utmerket. Men la hele det kommende år bli et markert vendepunkt i bispedømmet i denne saken, vi kan ikke fortsette å leve i adskilte båser.

«De fremmede» må integreres, men ikke på den måten etter denne redaksjons mening at de skal bli nyslåtte

eller blankpussede norske katolikker. De må integreres i våre menigheter og bli en verdifull del av vårt menighetsliv og vårt miljø som tsjekkiske, ungarske, kroatisk, polske eller for eksempel italienske katolikker, mennesker som har funnet seg arbeide og hjem i Norge, men som har holdt i hevd sine nasjonale skikker og sin egen kultur.

Det kreves tålmodighet og dyp forståelse og overbærenhet fra begge sider for å få til dette.

Men den mangfoldighet vi da ønsker velkommen, om og når vi klarer det, er det virkelig katolske. Så lenge det, er det virkelig katolske. Så lenge vi norskfødte ikke engang ofrer noe av dette særlig mange tanker, forblir situasjonen ikke bare forvirrende, men direkte deprimerende.

A. R.

„Kirken

må

gripe

inn”

Msgr.

Ancel

BISPEDØMMET:

ER DET BERE HOLDE BARNE

BERGENSGRUPPE

VIKTIGE

En gruppe prester, søstre og legfolk har kommet sammen i Bergen for å snakke om barne- og familiemesser. Pater R. Hølscher innledet og kastet frem to spørsmål:

— Er det berettiget å holde egne barnemesser?

— Hvordan uttrykker vi oss når vi snakker til barn om eukaristien?

Utgangspunktet var at enkelte foreldre spør om vi ikke gjør barna en bjørnetjeneste ved å gi dem en barnemesse som er så «morsom» at det blir umulig å få dem med til menighetsmesse. Hva skal vi da gjøre: slutte helt med barnemesse, eller ha dem så ofte at barna bare går i barnemesser?

Det utviklet seg til en livlig diskusjon som vi her gjengir noen punkter fra.

— De som kritiserer barnemessen, tar det ofte som en selvfølge at barna ville ha kommet i menighetsmessen dersom de ikke hadde hatt noe valg. De glemmer at tidsånden har forandret seg. Vi kunne risikert at de slett ikke hadde kommet. Søndagsmessen er ingen selvfølge for de fleste av våre barn lenger.

— Er det bedre å snakke om familiemesse i stedet for barnemesse? Skal vi legge opp en messe hvor alle familiens medlemmer, barn, unge, voksne, har sine oppgaver og kan føle seg engasjert?

— Skal messen være lystbetont — noe barna kan glede seg til? De fleste mente det var godt om barna kunne glede seg til messen. Men vi må ikke lokke med elementer som *bare* tjener til å more og underholde. Messen skal være gudstjeneste, den skal hjelpe barna til å utvikle sitt kristne liv.

— Hvor tidlig skal en begynne å ta barn med i messen? Kan vi snakke om det nyttige i å innarbeide gode vaner? De fleste mente at det måtte man regne med, selv om de unge i en bestemt alder ofte forsvinner for en tid.

— Er det mulig å arrangere en form for liturgi for små barn (søndagsskole) under messen og eventuelt knytte et lite besøk i kirken til?

— Det ble sterkt understreket at det er nødvendig å gjøre alle messer mer engasjerende også for voksne. Hvis far og mor føler at messen er noe som angår dem personlig, er det også lettere for barna å finne seg til rette. Her kom det en del konkrete forslag: offergang, lektorer (finne frem til folk som gjerne vil, men kanskje venter på å bli spurt). Trykke et referat av prekenen, drøfte prekenen med legfolk, kanskje la en legmann preke av og til, menighetsblad som oppgir tekstene for neste søndag så folk kan forberede seg, planlegge messen med en gruppe legfolk av og til.

I diskusjonen kom en inn på vår undervisning om eukaristien i forbindelse med førstekomunion. Hva sier vi til barna når vi snakker om kommunionen. Er det nok å forklare dem at vi spiser sammen fordi vi skal bygge opp et fellesskap? Er det nok å tale bare om brød og vin? Sier vi tydelig nok at vi mottar «Herrens legeme og blod», at vi mottar ham selv?

Under samtalen kom det frem:

— Alle var enige om at det ikke er nok å snakke om brød og vin. Vi må snakke om «Livets brød», «Den oppstandne Kristus», brød og vin som blir til Jesu legeme og blod, til Jesus selv. Man må vokte seg for å lære barna symboler uten innhold.

— Foreldre føler seg ofte usikre overfor barnas spørsmål. De vil gjerne ha hjelp. Forsamlingen mente det var en oppgave for oss å utarbeide et lite hefte, brev til foreldre, diskusjonsopplegg for studiegrupper o.l.

— Hvordan får vi foreldrene i tale. Hva skal vi gjøre med dem som aldri reager hverken på brev eller innbydelser til foreldremøter? Er det ikke på tide å sette større krav til foreldrene i samsvar med det de lover når de lar sine barn døpe?

Fru Mette Bagge, mor til to barn på 2½ og 4½ år, innledet til samtale om barnas bønneliv. Hun hadde satt opp syv punkter.

TTIGET Å MESSER?

DRØFTET

SPØRSMAL

— Når skal vi begynne å be med barna? Selv mente hun en kunne begynne ved barnesengen, lenge før barnet selv kunne gjøre seg noen idé om bønn. Det oppfatter en egen tone, en følelse av trygghet og tillit.

— Når barnas spørsmål begynner å komme, er deres spørsmål om religiøse ting og våre svar på dem en del av innføringen i bønnelivet.

— Barnas oppfatning av bønningen er avhengig av foreldrenes innstilling og holdning. Hjemmet og miljøet har stor betydning. Barn som har sett sine foreldre be, vet meget om bønn.

— Barnet må etterhvert få vite noe om ham de ber til. Det går an å lese fra bibelen (gjørne en barnebibel). Det finnes bildebøker med meget enkel tekst (Lutherstiftelsen).

— Gi barna en viss sans for det sakrale. Behandle bøker som har med kristendom å gjøre, med respekt.

— Gi svar som betyr noe for en selv. Når barnet spør, skal vi ta det alvorlig og svare sant.

— Det må bli opp til den enkelte å finne ut når en skal be. Aftenbønn; bønn i forbindelse med et måltid, kanskje med en liten samtale?

— Hva slags bønner skal vi be? Barn kan gjerne lære Fader vår. Selv om de ikke forstår alt, er de glade for å kjenne den igjen i kirken. I det hele tatt er det godt å lære dem bønner

og sanger som de kan kjenne igjen, så det blir en sammenheng mellom bønningen hjemme og bønningen i kirken.

Hva skal vi be om rent konkret? Våre barn har alt. Vi kan lære dem å takke.

Det er vanskelig å lære barn å be. Foreldre som har barn i førskolealderen, trenger hjelp og støtte.

Fra samtalen etterpå kan nevnes:

Det ble hevdet at barn i førskolealderen lever av foreldrenes tro. Likevel skal en ikke undervurdere Guds direkte virken i et barn.

En skal helst ikke overlesse barn med bønner. En bønn kan gjerne være kort. Vi må lære barna å be for andre. Vi må ta den nøden de ser rundt omkring seg med inn i bønningen. Men vi skal ikke overvelde barna med fortellinger om all verdens nød. Barn trenger trygghet.

Til avslutning ble det understreket igjen at det viktigste i vår bønn med barna er å være sanne overfor dem.

Pater Jo Neve innledet en samtale om sang og musikk i barne- og familiemesser:

— Innholdet av sangene: Barna må be mens de synger og be med sin sang. Ordene i sangen må derfor være ord som barna kan be.

— Vi må holde en forsvarlig musikkalsk standard.

— Sangene må være lettfattelige men sakrale. Det skal ikke være en sang vi synger hvor som helst. Vår sang skal ha ord med vårt forhold til Gud å gjøre.

Vi må prøve sangene kritisk og etterhvert velge ut dem som holder mål. Omkvad (som de korte sangene fra den kanadiske katekismen) er ofte gode å bruke i en barnemesse. En kan synte eller lese korte tekster innimelom. — Øving like før messen er av og til nødvendig. Men det bør helst være en markert pause mellom øvelsen og messens begynnelse. — Musikken må ikke være for sterk. Barna må kunne høre seg selv synge, hvis de skal ha noen glede av det. De må ikke overdøves av musikken eller av de voksnes sang. — Det er fint å synge sanger som barna kjenner igjen.

Av samtalen kan fremheves:

Moderne rytmer må få slippe til i familiemesser av hensyn til de aldersgrupper som ikke kan tenke seg annen musikk. Men mange barn synger gjerne mer tradisjonelle salmer. Små barn kan gjerne synge lange sanger

med mange vers og også sanger de ikke forstår så godt.

En gruppe i Arendal har samlet en del salmer og sanger som kan brukes i barne- og familiemesser. Arendal har påtatt seg å skrive stensilene og sørge for trykking så det kan lages et hefte med løsbladsystem. Det kateketiske sentret vil orientere nærmere om saken senere.

NESTE
NUMMER AV BLADET
KOMMER
DEN 24. NOVEMBER

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Olavs kirke	}	Arendal
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	}	Bergen
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke		
Vår Frue Kirke	}	Hammer- fest
Marias Minde		
St. Franciskusøstrenes Moderhus	}	Hønefoss
Øyenklinikken		
St. Josephs Hosp., Drammen	}	Lillestrøm
St. Torfinns Klinik, Hamar		
St. Elisabeth Inst.	}	Tromsø
St. Mikals Kirke		
St. Mikals prestegård	}	Trondheim
St. Theresia Hosp.		
St. Franciskus Hosp.	}	Tønsberg
St. Magnus Kirke		
St. Magnus presteg.	}	
St. Elisabeths Hosp.		
Vår Frue Kirke	}	
Bispegården		
St. Olavs Kirke,	}	
Bispegården		
St. Olavs Kirke	}	
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

„Spesielle
problemer

i
Skandinavia

for

kroatene“

p. Stankovic
(Side 329)

DRAMMEN

American Foto

SPECIALFORRETNING I FOTO OG
RAMMER

Engene 4 - Tlf. 83 11 45

Filial: Tollbodgt. 16 - Tlf. 83 65 65

ARENDAL

ADEL ELLEFSEN

Aut. Installasjonsforretning

Tlf. 21 756 - Arendal - Tlf. 22 460

JOHNNY GOT HIS GUN

Krig mellom nasjoner og voldsbruk mellom mennesker avføder indviders avmektige protest mot det forferdelige. Etter propagandamaskineriets glorifisering av fedrelandskjærlighet og offervilje følger antikrigsfilmene på behørig avstand, nemlig når den politiske situasjon er blitt slik at et angrep på krigens uhyrligheter ikke lenger kan oppfattes som en trusel mot rikets sikkerhet og tropenes kampmoral.

Det er derfor naturlig at et krigstrett Amerika som, i motsetning til det oppblomstrende Europa, har opplevd både en Koreakrig og et Vietnam i løpet av de siste tjue årene, i sine filmer, som ved hjelp av andre uttrykksformer, roper ut sin usigelige tretthet over eller sin harmdirrende protest mot de menneskelige tragedier som er prisen for storpolitikkens kyniske sjakkspill. For det er jo alltid de mektige som går til krig, men de små som betaler regningen.

En slik krass og dirrende protest mot det uhyrlige i det organiserte masse mord som krig er, ser vi i Dalton Trumbos *Johnny Got His Gun*. Historien er hentet fra Første verdenskrig og forteller om en ganske vanlig amerikansk gutt som drar til Europa «to make the world safe for democracy», som var slagordet den gangen. Han forlater sin kjæreste, bare tyve år gammel, etter en eneste kjærlighetsnatt, men krigen tar temmelig fort slutt for ham. Han blir nemlig bokstavelig talt skutt i stumper og stykker av en granat, slik at det eneste som blir igjen av ham, er selve torsoen og hjernebarken. Han mister armer, ben og hele ansiktspartiet, slik at den eneste sans han har igjen, er følelsesevnen, og en viss grad av bevegelsesmulighet, i den del av kroppen han fremdeles er i besittelse av. Han blir holdt i live i eksperimenteringsøyemed, da legene går ut fra at også hjernen er skadet slik at det bare er lillehjernen som fungerer. Dessverre, må man vel si, er tankeevnen helt i orden hos ham, og gutten er i stand til å følge med i det som skjer, i hvert fall til en viss grad, og til å reflektere over sin egen situasjon. Han får til slutt kontakt med den sykepleiersken som steller ham, og oppnår en form for kommunika-

Drammens malerforretning

Inneh. Asbjørn Gundersen

Tlf. 83 19 16 - 83 33 32

DRAMMEN

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

FREDRIKSTAD

EDVARDBEN & NORHEIM A/S

Autorisert Installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tlf. 11 220 - Fredrikstad

FREDRIKSTAD

C. HANSSENS

Trykkeri og Bokbinderi

Tlf. 13 056

FREDRIKSTAD

ØSTFOLDMEIERIET

Avd. Fredrikstad

sjon gjennom morsetegn. Han ber sine «redningsmenn» om å bli tatt ut og vist frem for folk slik at de kan se resultatet av krigens redsler. Da dette blir nektet ham, er hans eneste bønn: «Drep meg». Sykepleiersken forsøker å etterkomme hans ønske, men blir hindret i det, for Johnny skal holdes i live — i forskningens tjeneste og skjult for menneskene.

Filmen er blitt belønnet med den internasjonale kritikerprisen og ble også gjenstand for stor oppmerksomhet under filmfestivalen i Drøbak for kort tid tilbake. Hvordan man enn ser på den filmatisk sett, — i grunnen er det vel ikke så sikkert at den er noe særlig utenom det vanlige sett fra den synsvinkelen, skuespillerperstasjonene er temmelig konvensjonelle og selve det tekniske vel mere merkelig enn egentlig interessant, — så tror jeg at på oss alminnelige kinogjengere er det selve historien, selve temaet, som virker så uhyggelig sterkt. Den menneskelige situasjonen, det forferdelige som denne unge soldaten opplever, virker uhyggelig sterkt ved sin egen kraft. Hvilke midler som så brukes for å uttrykke den, blir nesten likegyldig. *Johnny Got His Gun* er med andre ord en meget opprivende film, i den grad at det virker overflødig, ja, blasfemisk, å kommentere den filmatisk. Antikrigsprotesten kan vel knapt uttrykkes sterkere. Filmen

bør derfor absolutt sees, men ikke av folk med svake nerver, for dette er hard kost.

P. H.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

KR. 40,— PR. AR

HVER 14. DAG

OSLO

Allslags snekkerarbeid utføres
REIDAR MYRVOLD & SØN

Gladsvel 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Spesialforretningen i
RUSTFRIE STÅLARTIKLER
KNUT JUUL CHRISTIANSEN
Stortings pl. 7 — Oslo 1

Telefon
(02) 33 36 24 Telegr.adr.:
33 55 25 Rustfriknut

OSLO

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeider
Tlf. 21 69 06

TASEN BOK- OG PAPIR A/S
ERLING THORNE

Kaj Munks vel 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72
Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

OSLO

KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER

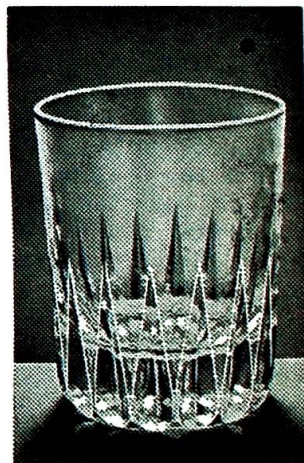
Jens J. Andersen

TOYENGT 2 Oslo

8VRE SLOTTSGATE 8, OSLO

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Poetofino“

Laget av tindrende klart glass.
Lekkert i utførelsen og stø i
formen.

..Et alle tiders all-round glass..
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot
postoppkrav.

Walligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

Wir Kurienkardinal Sebastino Baggio, Präfekt der Bischofskongregation, der die Kommission für Emigration angeschlossen ist, in seinem Eröffnungsreferat bekanntgab, gibt es derzeit in Europa über 13 Millionen

Menschen, die aus beruflichen oder ideologischen Gründen ihre Heimat verlassen haben. Diese Zahl umfasst Studenten, Techniker sowie Angestellte internationaler Organisationen.

Pabst befürwortet Status für Gastarbeiter

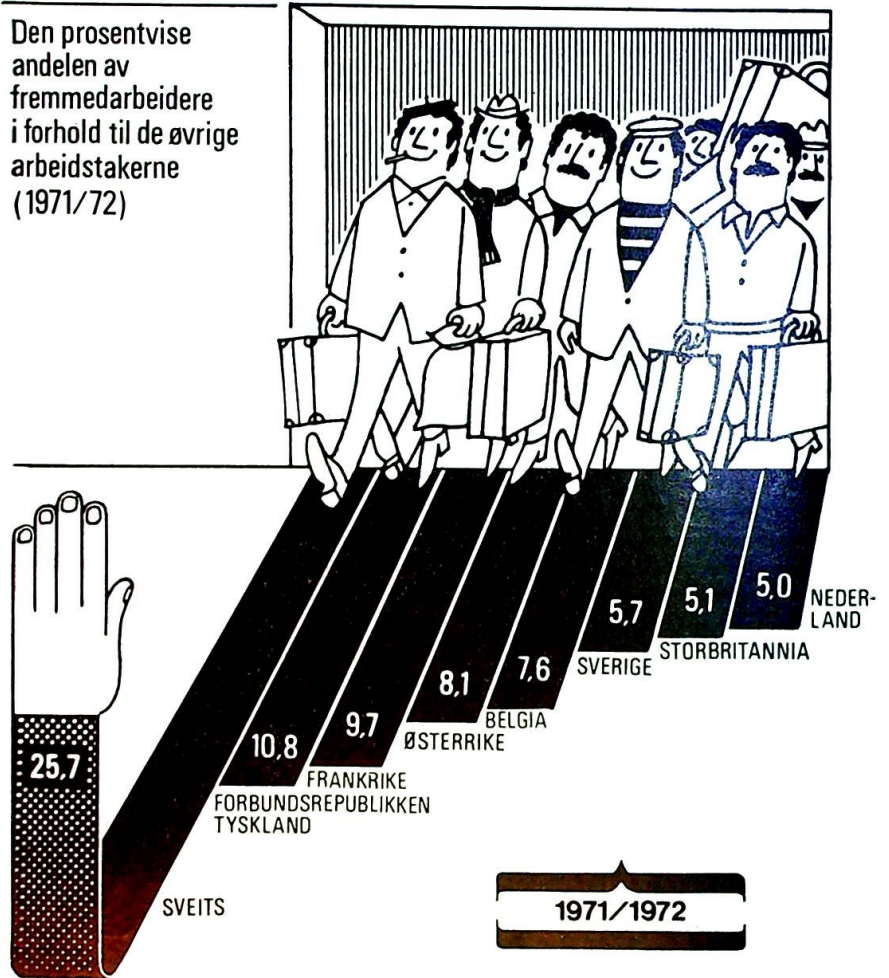
Vatikanstadt Oktober (KNA) Für die Schaffung eines eigenen Status, das den Gastarbeitern Achtung ihrer Persönlichkeit, einen sicheren Arbeitsplatz, berufliche Ausbildung und entsprechende Sozialleistungen garantiert, hat sich Papst Paul VI. ausgesprochen.

Vor den Teilnehmern des Europatreffens über Auswandererseelsorge, die er am Mittwoch, 17. Oktober, in Sonderaudienz empfing, mahnte der Papst, «in der Gastarbeitern steht Christus vor uns, der gesagt hat: Ich war fremd und Ihr habt mich aufgenommen». Die Industrienationen, die Arbeiter aus anderen Ländern beschäftigen, sollten nie vergessen, «dass sie mit Menschen zu tun haben, die Herz und Verstand haben». So müsse den ausländischen Arbeitnehmern auch die Familienzusammenführung sowie freie Meinungs- und Versammlungsfreiheit gewährt werden. Hilfreich sei vor allem ein vertrauensvoller Dialog zwischen «Ursprungs- und Zielkirchen» der Gastarbeiter. Die gegenwärtige Epoche der Aus- und Binnenwanderung ist nach Aussage des Papstes als ein Aufruf Gottes zu verstehen, die Schranken des Rassismus und des wirtschaftlichen und politischen Egoismus zu überwinden.

Die durch die massiven Migrationsbewegungen im europäischen Raum entstandenen spezifischen Pastoralprobleme stehen im Mittelpunkt der Europatagung. An dem von der Päpstlichen Kommission für Emigration und Tourismus organisierten Kongress nehmen neben mehreren Kardinälen und Prälaten der römischen Kurie die Vorsitzenden der Fachkommissionen verschiedener europäischer Bischofskonferenzen teil, darunter Delegierte aus der Bundesrepublik Deutschland, Frankreich, Belgien, Italien, Spanien, Portugal, Malta, Polen, Ukraina, Litauen und der Tschechoslowakei. Das Rahmenthema der Arbeiten lautet: «Die Teilkirche und die Migrantenseelsorge».

VEST-EUROPA-ARBEIDSMARKED UTEN GRENSER?

Den prosentvise andelen av fremmedarbeidere i forhold til de øvrige arbeidstakerne (1971/72)

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 50 pr. år. Kr. 25 pr. ½ år. Utlandet kr. 60.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.